

**Управління культури і туризму
Харківської обласної державної адміністрації
Харківська обласна універсальна наукова бібліотека**

КАЛЕНДАР

**ЗНАМЕННИХ І ПАМ'ЯТНИХ ДАТ
ХАРКІВЩИНИ НА 2019 РІК**

*Рекомендаційний
бібліографічний покажчик*

ХАРКІВ 2018

Календар знаменних і пам'ятних дат Харківщини на 2019 рік : рек. бібліогр. покажч. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адмін. ; Харків. обл. універс. наук. б-ка. – Харків : ХОУНБ, 2018.

Універсальне довідково-бібліографічне видання «Календар знаменних і пам'ятних дат Харківщини» видається ХОУНБ з 1977 р. Посібник містить фактографічні і бібліографічні відомості про визначні події історії, суспільно-політичного, громадського та культурного життя області, ювілеї уродженців краю та видатних діячів, життя і діяльність яких пов'язана з Харківщиною.

Покажчик складається з трьох розділів і відкривається хронікою подій з історії Харківщини. Далі читачам пропонується перелік визначних дат стосовно подій і особистостей 2019 р. Зірочкою (*) позначені ті дати, до яких у третій частині подаються інформаційні довідки та бібліографічні списки. У списках рекомендовану літературу розміщено в логічній послідовності.

Видання розраховано на бібліотекарів, лекторів, вчителів та усіх читачів, що цікавляться краєзнавством.

Радимо використовувати покажчик для відзначення ювілейних і пам'ятних дат краю. Він допоможе в організації книжкових виставок, переглядів, проведенні масових заходів.

Відбір літератури закінчено в серпні 2018 р.

Укладачі	Л.О.Сашкова, Л.М.Конопля
Редактори	Л.І.Єпішева, О.М.Травіна
Комп'ютерний набір	Л.М.Конопля
Відповідальна за випуск	Н.І.Шостко

© Харківська обласна універсальна наукова бібліотека, 2018

**ХРОНІКА ПОДІЙ З ІСТОРІЇ
ХАРКІВЩИНИ**

- 1654** **365 років тому**
– Засновано м. Харків
- 1659** **360 років тому**
– За дозволом царя Олексія Михайловича започатковано проведення у Харкові щорічних ярмарків, приурочених до церковних свят. 15-31 серпня вперше почав діяти найстаріший Успенський ярмарок
- 1674** **345 років тому**
– Засновано м. Вовчанськ
- 1684** **335 років тому**
– м. Ізюм. Зведено Преображенський собор (нині найстаріша пам'ятка архітектури Харківської області)
- 1689** **330 років тому**
– Збудовано Покровський собор, найстарішу кам'яну споруду Харкова (нині пам'ятка архітектури)
- 1709** **310 років тому**
2 червня – Напередодні битви зі шведами під Полтавою Харків відвідав Петро I. За його наказом фортецю було розширено й укріплено
- 1724** **295 років тому**
– Валківський район. Засновано Старомерчанський парк (нині парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення)
- 1754** **265 років тому**
– м. Ізюм. Святителем Іоасафом Белгородським

знайдено чудотворну ікону Божої Матері Пісчанської (нині зберігається у Свято-Вознесенському храмі)

- 1759-1760** – Г.Сковорода викладав у Харківському колегіумі
- 1769-1774** – Г.Сковородою укладено збірник «Басні Харківські»
- 1789** **230 років тому**
- У Харкові засновано перший стаціонарний театр
- 1799** **220 років тому**
- 16 жовтня* – Указом імператора Павла I було створено Слобідсько-Українську єпархію (з 1946 – Харківська і Богодухівська єпархія)
- 1804** **215 років тому**
- грудень* – Засновано Ботанічний сад Харківського університету
- 1809** **210 років тому**
- З ініціативи І.Каразіна закладено Краснокутський дендропарк (нині парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення)
- 1814** **205 років тому**
- У Харкові почала працювати перша професійна театральна трупа
- 1819** **200 років тому**
- влітку* – м. Чугуїв. Відбувся антикріпосницький виступ військових поселенців. Повстання було жорстоко придушено царськими військами
- 1824–1825** – Видавався двомісячник «Український журнал» (редактор О.Склобовський). На сторінках журналу друкувалися російські твори харківських письменників, етнографічні описи міст України, оригінальні документи Ю.Хмельницького,

І.Мазепи, І.Скоропадського. Журнал заборонено цензурою після повстання декабристів

1849

170 років тому

- Харківський район, селище Васищево. Збудовано Свято-Дмитрівський храм (нині діючий храм, пам'ятка архітектури)

1864

155 років тому

- Відкрито Харківську ощадкасу при конторі держбанку

1869

150 років тому

- Збудовано першу лінію Південної залізниці Курськ-Харків-Ростов. 22 травня до Харкова прибув перший потяг
- Засновано «Харківські головні залізничні паровозні та вагонні майстерні» (нині завод «Електромашина»)
- Художницею-педагогом М.Раєвською-Івановою засновано міську рисувальну школу (нині художнє училище)
- Богодухівський район, с. Гути. Відкрито найбільше в Україні підприємство цукрової промисловості (нині Первухінський цукровий комбінат)

24 березня

- Засновано Харківське товариство розповсюдження в народі грамотності. Перший голова правління – М.Бекетов. Припинена діяльність у 1920 р.

липень

- Почало працювати Харківське паровозне депо Курсько-Харківсько-Азовської лінії Південної залізниці (нині Електровозне депо Харків-Головне)

30 серпня

- У Харкові відкрито Олександрівську міську лікарню (нині Перша міська клінічна лікарня)

1874

145 років тому

- Відкрито оперний, так званий «ліричний» театр. У 1883 р. вперше в Україні на його сцені було поставлено оперу М.Лисенка «Ночь перед Рождеством»

1879 **140 років тому**

- Створено перше в Україні математичне товариство при Харківському університеті

8 лютого - Під час терористичного акту народовольцями було смертельно поранено харківського губернатора князя Д.Кропоткіна

1879-1882 - В Харківській семінарії навчався український поет П.Грабовський

1884 **135 років тому**

- Краснокутський район. Меценат, цукрозаводчик І.Г.Харитоненко заснував Наталівський парк (нині парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення)

1884-1916 - Виходило офіційне видання органу міського самоврядування «Журналы Харьковской городской Думы» (у 1907–1916 – «Известия Харьковской городской Думы»)

1884-1917 - Видавався філософсько-богословський журнал «Вера и разум» (з 2000 – видання журналу відновлено)

1894 **125 років тому**

березень - У Харкові на Іванівці став до ладу перший елеватор

14 липня - Перебування імператора Олександра III у Спасовому Скиті при освяченні храму на місці аварії царського поїзда 17 жовтня 1888 р.

1899 **120 років тому**

- Створено Харківський «Союз борьбы за

освобождение рабочего класса» (у 1902 союз об'єднано з Харківським комітетом РСДРП)

- З ініціативи Х.Алчевської на території її садиби встановлено мармуровий бюст Т.Шевченка (скульптор В.Беклемішев) – перший пам'ятник поету в Україні

червень – м. Куп'янськ. Вперше проведено виставку великої рогатої худоби та коней, виведених у Куп'янському повіті

17 вересня – Кегичівський район. Став до ладу цукровий комбінат

1904 115 років тому

- Перебування імператора Миколи II у Харкові. Приймав парад військ напередодні їх відправлення на Далекий Схід

- На Театральному майдані (нині Поезії) Харкова з боку вул. Пушкінської відкрито пам'ятник – бронзовий бюст поету О.С.Пушкіну (скульптор Б.Едуардс)

березень – Створено Товариство трудящих жінок (засновниця і перший голова – Л.Єфімович)

1909 110 років тому

- Побудовано харківський Робітничий дім (нині Палац культури «Металіст»)

- У Харкові споруджено Купецький міст, що з'єднує Соборний узвіз з Благовіщенським майданом (відновлено у 1944)

- На Театральному майдані (нині Поезії) Харкова напроти Драматичного театру ім. Т.Шевченка відкрито пам'ятник – бюст письменнику М.В.Гоголю (скульптор Б.Едуардс)

25 квітня – З ініціативи проф. І.Оболенського створено карету

«швидкої допомоги»

1914

105 років тому

- Відкрито станцію «швидкої допомоги»
- Збудовано Трьохсвятительську церкву (освячено у січні 1915)
- Почала діяти Харківська каналізація (нині «Харківводоканал»)
- Споруджено Харківський іподром (архітектор З.Харманський)

квітень

- Відкрито пам'ятник М.Кропивницькому (скульптор Ф.Белавинський)

23

листопада

- Перебування імператора Миколи II у Харкові. Прийняв депутації від губернських предводителів дворянства, громадських відомств, був присутнім на богослужінні в Успенському соборі, відвідав кілька лікарень та лазаретів

1914-1916

- Будівництво доходного будинку Всеросійського страхового товариства «Росія» (архітектор І.Претро, нині Палац Праці)

1919

100 років тому

- с. Великий Бурлук. У зруйнованому поміщицькому маєтку полковник Ф.А.Ізенбеков знайшов дубові дощечки, списані незвичайними письменами. Це була «Велесова книга» – найдавніша з нині відомих пам'яток давньоукраїнського письменства дохристиянської доби
- Засновано Харківський губернський військовий комісаріат (нині Харківський обласний військовий комісаріат)

19 січня

- Вийшов з друку перший номер газети «Бюлетеню Ізюмського повітового військово-революційного комітету» (нині міська районна газета «Обрії

Ізюмщини»)

- 21 січня* – Надруковано перший номер газети «Известия исполнительного комитета...» (нині районна газета «Вісник Куп'янщини»)
- березень* – Вийшов перший номер газети «Вісті» (нині районна газета «Вісті Красноградщини»)
- 1–6 березня* – У Харкові відкрився III з'їзд КП(б)У. Прийнято основні рішення відносно відновлення і зміцнення радянської влади в Україні
- 6–10 березня* – Відкрився III Всеукраїнський з'їзд Рад. Прийнято першу Конституцію Радянської України
- 27 квітня-4 травня* – Відкрився I Всеукраїнський з'їзд Профспілок
- 29 червня-10 грудня* – У Харкові діяла Добровольча армія під командуванням генерал-лейтенанта В.З.Май-Маєвського
- листопад* – У Харкові відкрито Органотерапевтичний інститут (нині Інститут проблем ендокринної патології ім. В.Данилевського НАМН України)
- 11 грудня* – Харків визволено від білогвардійців. Сюди переїхав уряд і Всеукрревком. Харків знову став столицею УРСР до 1934 р.

1924 95 років тому

- Став до ладу шкіряний завод «Більшовик» (нині ЗАТ Харківське виробниче шкіряне об'єднання «Більшовик»)
- У Харкові засновано державний інститут з боротьби з венеричними хворобами (нині Інститут дерматології та венерології НАМН України)
- Засновано «Харківський завод «Хімпобутвиробів», один з найкрупніших виробників тари в Україні (нині «Харківський завод «Полімерконтейнер»)

- Засновано Харківський кінологічний центр (нині Харківський регіональний центр службового собаківництва)
- травень* - Відкрито Першу музичну професійну школу (нині Дитяча школа мистецтв № 2 ім. П.Чайковського)
- 1 травня* - На Харківському паровозобудівному заводі випущено перший гусеничний трактор «Комунар»
- влітку* - Почалось регулярне повітряне сполучення першими повітряними трасами Харків–Київ, Харків–Одеса
- жовтень* - Створено Жовтневий (нині Новобаварський) район Харкова
- 16 листопада* - У Харкові почала діяти перша в Україні радіостанція
- грудень* - Засновано м. Первомайський (до 1952 – Лихачове)

1929 90 років тому

- Засновано інститут Коксобуд (нині Державний інститут по проектуванню підприємств коксохімічної промисловості «Діпрококс»)
- Відкрито Харківську філармонію (нині Харківська обласна філармонія)
- Засновано Харківський завод медичних пластмас і стоматологічних матеріалів (нині АТ «Стома»)
- У Харкові засновано вечірній профспілковий університет (нині Харківський соціально-економічний університет)
- Відкрито Харківську годинникову фабрику (нині Харківський ювелірний завод)
- 31 березня* - Відкрито Палац культури працівників зв'язку (архітектор А.Молокін)
- серпень* - Вийшов з друку перший номер газети «Радянське

слово» (нині районна газета «Голос Лозівщини»)

10 вересня – Створено Харківський інститут політичної освіти (нині Харківська державна академія культури)

жовтень – Засновано Український інститут молочного господарства (нині Інститут тваринництва НААН України)

1 листопада – Почав діяти перший в Україні театр музичної комедії (нині Харківський академічний театр музичної комедії)

1934 85 років тому

– Вийшов з друку перший номер газети «Ленінська зміна» (1991–2005 – «Событие»)

– Створено харківську організацію Спілки архітекторів України

– Засновано дитячу музичну школу № 4 ім. М.Леонтовича

– Створено науково-дослідну гідротехнічну лабораторію (нині Український державний НДІ проблем водопостачання, водовідведення та охорони навколишнього природного середовища «УкрВОДГЕО»)

– У Харкові на р. Лопань збудовано Гончарівську греблю задля зарегулювання рівня річок у межах міста і забезпечення технічною водою промислових підприємств

21 січня – Став до ладу турбогенераторний завод (нині ВАТ «Турбоатом»)

19 травня – Відкрилася Міжнародна конференція з питань теоретичної фізики за участю відомих зарубіжних вчених Н.Бора, Е.Вільямса, М.Плессета і радянських фізиків Л.Ландау, І.Тамма, Я.Френкеля та ін.

15 червня - – Відбувся I з'їзд письменників Радянської України.
12 серпня – Прийнято рішення про створення Спілки письменників України і заснування харківського відділення Спілки письменників України

24 червня – Столицю Радянської України було перенесено з Харкова до Києва

грудень – Засновано Харківську парфумерно-косметичну фабрику (нині АТ «Ефект»)

1939 80 років тому

– У Харкові введено в дію першу тролейбусну лінію

– Харківський міський Кабінет донорів реорганізовано в Харківську обласну станцію переливання крові (нині Харківський обласний центр служби крові)

1 червня – Створено Харківський обласний інститут удосконалення кваліфікації вчителів (нині Комунальний вищий навчальний заклад «Харківська академія безперервної освіти»)

липень – Засновано районну газету «Сталінським шляхом» (нині «Вісті Дергачівщини»)

1 липня – Відкрито Харківський театр ляльок (нині Харківський державний академічний театр ляльок ім. В.Афанасьєва)

1944 75 років тому

– Засновано УкркомунНДІпроект

– Відкрито Харківський індустріально-педагогічний технікум № 1

– Засновано Харківську фабрику спортивних виробів

– Засновано Харківський обліково-кредитний технікум Держбанку СРСР (нині Харківський інститут банківської справи Університету

банківської справи Національного банку України)

- лютий* – Відкрито Харківський радіотехнічний технікум
- 15 червня – Відкрито Харківську дитячу художню школу ім. І.Рєпіна
- 1 жовтня* – На базі 33-ї Гвардійської танкової бригади створено Харківське Гвардійське танкове командне училище (нині Гвардійський ордена Червоної Зірки факультет військової підготовки ім. Верховної Ради України Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»)
- листопад* – Засновано харківську спортивну школу молоді (нині школа вищої спортивної майстерності)

1949 **70 років тому**

- Засновано Харківський завод тракторних самохідних шасі
- У Харкові на вул. Академіка Павлова споруджено Конюшений міст
- 31 січня* – Створено харківську обласну організацію Українського товариства охорони природи

1954 **65 років тому**

- У Харкові відкрито перше телевізійне ательє
- При Харківському політехнічному інституті створено науково-дослідний та проектно-конструкторський інститут «Молнія» (нині науково-дослідний та проектно-конструкторський інститут «Молнія» Національно-технічного університету «ХПІ»)
- У центрі Харкова завершено будівництво головної частини житлового «Будинку зі шпилем» у стилі «сталінського ампіру» (за проектом П.І.Арешкіна). Пам'ятка архітектури входить до списку «7 чудес Харкова»

- На Московському проспекті Харкова споруджено Харківський міст, який з'єднує центр зі східною частиною міста (архітектор А.В.Межеровський)
- На р. Оскіл, поблизу с. Червоний Оскіл, розпочато будівництво гідровузла і водоймища, що входять до комплексу каналу Сіверський Донець – Донбас

5 жовтня – За рішенням Міжнародного Союзу UNIMA при Харківському ляльковому театрі відкрито виставку ляльок, яка згодом переросла в єдиний в Україні музей ляльок (нині Харківський музей театральних ляльок)

1959 **60 років тому**

- Засновано харківську організацію Спілки журналістів України
- Розпочалася забудова житлового масиву «Павлове поле» у Харкові
- Засновано Український НДІ природних газів (УкрНДІгаз)

11 квітня – Засновано науково-виробниче об'єднання з розробки, виробництва й експлуатації автоматичних систем управління ракетно-космічними комплексами (нині ВАТ «Хартрон»)

18 липня – Створено харківський завод «Радіоелементів» – найбільше в СНД підприємство-виробник електричних з'єднань (нині «ВАТ Коннектор»)

1964 **55 років тому**

- Відкрито пам'ятник двічі Герою Соціалістичної Праці В.Юр'єву (скульптор В.Агібалов, архітектор Д.Морозов)
- Відкрито широкоформатний кінотеатр «Київ»
- Закінчено будівництво Печенізького водосховища (розпочато у 1958). Довжина водоймища – 70 км,

ширина 3 км, корисна віддача води становить 341 млн. м³

6 жовтня – Зміївський район, с. Соколове. Урочисто відкрито обеліск на честь бойової співдружності радянських і чехословацьких воїнів

1969 **50 років тому**

січень – Вийшов з друку перший номер газети «Вечірній Харків»

3 серпня – м. Чугуїв. Відкрито художньо-меморіальний музей І.Репіна

25 грудня – Відкрито Центральний державний архів науково-технічної документації Української РСР (нині Центральний державний науково-технічний архів України)

1974 **45 років тому**

– Споруджено новий клінічний комплекс Українського НДІ охорони здоров'я дітей та підлітків, заснованого як Інститут охорони материнства та дитинства (1922)

– Створено Харківську обласну організацію Всеукраїнської спілки автомобілістів

9 квітня – Відбулася перша вистава у новій будівлі цирку, збудованій у західній частині Червоношкільної (нині Гімназійна) набережної

1979 **40 років тому**

– Розпочато будівництво Олексіївського житлового масиву (архітектори М.І.Авраменко, Т.А.Морева, В.А.Можейко)

– Споруджено Будинок політпросвіти (нині Харківський регіональний інститут державного управління НАДУ)

1984 **35 років тому**

11 серпня – Введено в експлуатацію першу ділянку другої лінії Харківського метрополітену

1989 **30 років тому**

- Харків'яни С.Бершов та В.Пастух у складі союзної команди підкорили пік Гімалайського велетня – гору Канченджанга (8586 метрів). На чотирьох її піках вони залишили значки з гербом Харкова
- Відкрито пивзавод «Рогань» (нині ВАТ «Пивзавод Рогань»)
- Створено Харківське обласне товариство захисту прав споживачів
- Засновано творчу спілку акторів, музикантів, художників і фотографів (нині Центр сучасного мистецтва «Нова сцена»)

квітень – У Фізико-технічному інституті АН УРСР та НВО «Монокристалреактив» під час проведення експериментів зареєстровано продукти розпаду, що свідчать про ядерний синтез, здійснений у звичайних умовах

11 квітня – Створено Харківську оперативно-рятувальну службу

9 вересня – Укладено Угоду про співпрацю і побратимство з американським м. Цинциннаті

7 листопада – ВО «Харківський завод електроапаратури» спільно із західнонімецькою фірмою ІПС випустив першу партію персональних комп'ютерів

1994 **25 років тому**

- З ініціативи голови Харківської облдержадміністрації Є.Кушнар'ова створено Фонд підтримки молодих талантів
- Засновано благодійне товариство «Ротарі клуб Харків»

- Відновлено видання газети «Харьковские епархиальные ведомости» (засновано в 1867)
- Введено в експлуатацію перші свердловини Юліївського нафтогазоконденсатного родовища
- Створено Харківську обласну Асоціацію громадських організацій інвалідів та ветеранів війни
- Створено Харківське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України
- Вовчанський район. Створено ботанічний заказник загальнодержавного значення

*19
жовтня*

- Засновано українсько-болгарське товариство «Пірана» (виробництво парфумерної продукції та косметичних засобів)

1999

20 років тому

- Відкрито науково-просвітній Музей сексуальних культур світу
- Засновано Харківський обласний інформаційно-аналітичний центр медичної статистики (ХОІАМС)
- У Харкові на майдані Свободи, 4 відкрито пам'ятник студбатовцям – студентам ХДУ (скульптор Д.Дадашев, Л.Жуковська, Д.Сова; архітектори А.Антропов, В.Лівшиць, В.Новгородов, В.Освилов)

1 січня

- Засновано газопромислове управління «Харківгазвидобування» – філія дочірньої компанії «Укргазвидобування» національної АК «Нафтогаз України»

10 березня

- Створено «Харківський інститут соціальних досліджень»

травень

- Відбувся I Міжнародний конкурс виконавців, присвячений українському співакові І.Алчевському

- 9 вересня* – Засновано компанію «Слобожанський миловар»
- 23 вересня* – З аеродрому Харківського авіапідприємства піднявся в небо перший серійний літак незалежної України АН-140
- 8 жовтня* – У Харкові на розі вул. Пушкінської та Петровського (нині Я.Мудрого) відкрито пам'ятник Ярославу Мудрому (скульптори О.Шауліс, О.Демченко, В.Семенюк; архітектори В.Лівшиц, А.Антропов)
- листопад* – Створено Харківське обласне товариство азербайджано-української дружби «Достлуг»

2004 15 років тому

- Відкрито Палац студентів Національної юридичної академії (архітектор Ю.М.Шкодовський)
 - У Харкові на території Свято-Покровського монастиря освячено Церковно-історичний музей церковної історії Слобідської України
 - У Харкові відкрито завод з виробництва будівельних матеріалів «Бетонікс»
 - Засновано почесну відзнаку Харківської обласної ради «Слобожанська слава»
- квітень* – Балаклійський район, с. Веселе. Відкрито пам'ятник державному і громадському діячу О.С.Масельському
- 15 квітня* – На Алеї слави 2-го міського цвинтаря пам'ятник Герою України Л.М.Малій (скульптор О.Рідний)
- 15 травня* – м. Лозова. Відкрито українсько-російське підприємство «Лозівський комбайновий завод»
- 20 серпня* – Біля будинку облдержадміністрації відкрито пам'ятник першому харківському губернатору Є.О.Щербініну (скульптор А.Іванова)

- 22 серпня* – м. Харків нагороджено Почесним Прапором Ради Європи
- На розі проспектів Правди (нині Незалежності) і Леніна (нині Науки) відкрито монумент «Засновникам Харкова на честь 350-річчя міста» (скульптор З.Церетелі)
- 1 вересня* – м. Куп'янськ. Відкрито перший в Україні пам'ятник медичній сестрі (скульптор І.Коваленко)
- 6 вересня* – Указом Президента України на території Зміївського та Первомайського районів створено Національний природний парк «Гомільшанські ліси»
- 23 вересня* – Підписано Угоду про встановлення дружніх стосунків між м. Харків і м. Цзінань (КНР)

2009 10 років тому

- Вчені Харківського фізико-технічного інституту представили перші в історії науки знімки атома
 - У Харкові відкрито дельфінарій «Немо»
 - Відкрито Харківський морський музей
 - Започатковано кінофестиваль «Харківський бузок»
 - Краснокутський район, с. Городнє. Відбувся перший етнофестиваль «Співочі тераси»
- 9 жовтня* – У Харкові на території 14-ї міської офтальмологічної лікарні відкрито пам'ятник вченому-офтальмологу Л.Л.Гіршману (скульптор А.Демченко, архітектор В.Лівшиц)

**ЗНАМЕННІ ТА ПАМ'ЯТНІ ДАТИ
ХАРКІВЩИНИ НА 2019 РІК**

- 1 січня*
- 75 років від дня народження **Віктора Тихоновича Ендебері** (1944–2001), українського прозаїка, гумориста, сатирика
 - 70 років від дня народження **Миколи Ілліча Тітова** (1949), правознавця, державного та громадського діяча, почесного громадянина Харківської області (2012)
- 2 січня*
- 140 років від дня народження **Василя Петровича Ступницького** (1879–1945), українського етнографа, диригента, композитора
- 9 січня*
- 155 років від дня народження **Володимира Андрійовича Стеклова** (1864–1926), російського математика, механіка, педагога, голови Харківського математичного товариства (1902–1906)
 - 115 років від дня народження **Федора Федоровича Богданова** (1904–1981), українського композитора, диригента
 - 115 років від дня народження **Петра Юхимовича Шпари** (1904–1989), українського архітектора, педагога, головного архітектора Харкова (1955–1965)
- 10 січня*
- 105 років від дня народження **Всеволода Георгійовича Новікова** (1914–1983), українського вченого в галузі економіки й організації промислового виробництва, педагога, ректора Харківського інституту радіоелектроніки (1966–1983)
 - 90 років від дня народження **Олександра Сергійовича Барсеґяна** (1929–2011), українського режисера, головного режисера (з 1975) та режисера-

директора Харківського академічного російського драматичного театру ім. О.Пушкіна (1983–2011), почесного громадянина м. Харків (2006)

- 11 січня* – 115 років від дня народження **Олександра Яковича Усикова** (1904–1995), українського радіофізика, директора Інституту радіофізики та електроніки АН УРСР (1955–1973)
- 95 років від дня народження **Миколи Никифоровича Загоруйка** (1924–2003), військовика, Повного кавалера ордена Слави (1944, 1945 – двічі), уродженця с. Петропавлівка Куп'янського району
- 12 січня* – 125 років від дня народження **Василя Михайловича Блакитного** (Еллан–Блакитний) (1894–1925), українського поета, журналіста, громадського та політичного діяча
- 13 січня* – 100 років від дня народження **Любові Трохимівни Малої** (1919–2003), вченої, лікаря-кардіолога, засновника і директора Інституту терапії АМН України (1981–2003), Героя Соціалістичної Праці (1979), Героя України (1999), почесного громадянина м. Харків (1999)
- 15 січня* – 100 років від дня народження **Афанасія Федоровича Луньова** (1919–2004), українського історика, музеєзнавця, мистецтвознавця, педагога, організатора і засновника Пархомівського історико-художнього музею (Краснокутський район) (1953)
- 17 січня* – 175 років від дня народження **Едуарда Едуардовича Бергенгейма** (1844–1893), промисловця, засновника Харківського керамічного заводу
- 75 років від дня народження **Лідії Григорівни Доценко** (1944), української поетеси
- 19 січня* – 125 років від дня народження **Марка**

Степановича Терещенка (1894–1982), українського актора, режисера, педагога

- 85 років від дня народження **Миколи Івановича Хвисюка** (1934), українського ортопед-травматолога, педагога, ректора Харківської медичної академії післядипломної освіти (1977–2004), почесного громадянина Харківської області (2012)

20 січня – 95 років від дня народження **Зіновія Ісаковича Цирика** (1924–2011), українського шахіста, тренера, спортивного журналіста

- 85 років від дня народження **Юрія Володимировича Александрова** (1934–2016), українського астронома, педагога

27 січня – 115 років від дня народження **Олександра Михайловича Довгала** (1904–1961), українського графіка, живописця

- 90 років від дня народження **Аполлона Максимовича Білоуса** (1929–1999), українського кріобіолога, одного з ініціаторів та організаторів загальної науково-технічної програми з проблем кріобіології

29 січня – 70 років від дня народження **Володимира Михайловича Птушкіна** (1949), українського піаніста, композитора, педагога

3 лютого – 105 років від дня народження **Віктора Петровича Борищенка** (1914–1996), українського співака, соліста Харківського театру опери та балету (1933–1934) та Харківського театру музичної комедії (1934–1935)

6 лютого – 115 років від дня народження **Володимира Миколайовича Петі** (1904–1942), архітектора

9 лютого – 175 років від дня народження **Анатолія Федоровича Коні** (1844–1927), російського

юриста, педагога, громадського діяча

– 70 років від дня народження **Петра Джерелянського** (справжнє Юрій Петрович Величко) (1949), українського театрознавця, публіциста, поета

– 60 років від дня народження **Ігоря Володимировича Батракова** (1959), спортсмена, засновника школи рукопашного та ножового бою

10 лютого – 140 років від дня народження **Євгена Андрійовича Агафонова** (1879–1955), українського художника, ілюстратора

16 лютого – 95 років від дня народження **Олексія Леонтійовича Пшеничка** (1924–1945), військовика, Героя Радянського Союзу (1945)

17 лютого – 70 років від дня народження **Олени Вікторівни Романенко** (1949), української співачки, педагога, солістки Харківського національного академічного театру опери та балету ім. М.Лисенка (з 1972)

18 лютого – 210 років від дня народження **Єгора Петровича Ковалевського** (1809–1868), російського письменника, мандрівника, громадського діяча, уродженця Богодухівського повіту Харківської губернії

– 90 років від дня народження **Віктора Федоровича Зеленського** (1929), українського фізика, енергетика

– 80 років від дня народження **Анатолія Михайловича Мірошниченка** (1939), поета, есеїста, перекладача

20 лютого – 140 років від дня народження **Василя Яковича Юр`єва** (1879–1962), українського селекціонера-рослинника, директора Українського НДІ рослинництва, селекції і генетики (1956–1962), двічі Героя Соціалістичної Праці (1954, 1959)

- 130 років від дня народження **Всеволода Григоровича Аверіна** (1889–1946), українського художника, графіка
- 21 лютого* – 165 років від дня народження **Тимофія Івановича Буткевича** (1854–1925), протоієрея, богослова, публіциста, професора Харківського університету, автора книги «Историко-статистическое описание Харьковского кафедрального Успенского собора»
- 85 років від дня народження **Івана Івановича Коржа** (1934), українського поета, перекладача
- 23 лютого* – 110 років від дня народження **Миколи Іполитовича Шпака** (справжнє Шпаківський) (1909–1942), українського поета
- 24 лютого* – 85 років від дня народження **Юрія Михайловича Мацевитого** (1934), вченого-теплофізика, директора Інституту проблем машинобудування ім. А.Підгорного НАН України (1996–2016), почесного громадянина м. Харків (2015)
- 3 березня* – 100 років від дня народження **Олексія Васильовича Погорєлова** (1919–2002), українського математика, почесного громадянина м. Харків (2001)
- 5 березня* – 105 років від дня народження **Володимира Григоровича Сергєєва** (1914–2009), українського вченого в галузі радіотехніки, електроніки й автоматики, конструктора, двічі Героя Соціалістичної Праці (1961, 1976), почесного громадянина м. Харків (1999)
- 6 березня* – 90 років від дня народження **Броніслава Валерійовича Кареліна** (1929–2011), військовика, почесного громадянина м. Богодухів (1998)
- 85 років від дня народження **Зиновія Михайловича Вальшонка** (1934), поета, прозаїка

- 7 березня* – 130 років від дня народження **Василя Степановича Зборовця** (1889–1944), українського літературознавця, мовознавця
- 120 років від дня народження **Аркадія Панасовича Любченка** (1899–1945), українського прозаїка, драматурга
- 13 березня* – 135 років від дня народження **Олексія Никаноровича Соколовського** (1884–1959), українського агронома-грунтознавця, директора Харківського сільськогосподарського інституту (1944–1959)
- 14 березня* – 85 років від дня народження **Віктора Георгійовича Воронова** (1934–1999), вченого-кібернетика, засновника наукової школи з теплоенергетичних процесів
- 17 березня* – 90 років від дня народження **Вукола Вуколовича Лопатіна** (1929–2010), українського поета
- 18 березня* – 60 років від дня народження **Катерини Вікторівни Астахової** (1959), українського історика, педагога, ректора Харківського гуманітарного університету «НУА»
- 21 березня* – 85 років від дня народження **Ігоря Михайловича Рибака** (1934–2005), українського спортсмена, важкоатлета, олімпійського чемпіона (1956)
- 22 березня* – 125 років від дня народження **Василя Дмитровича Єрмилова** (1894–1968), українського художника, живописця, графіка, монументаліста
- 65 років від дня народження **Миколи Олександровича Ключки** (1954–2017), організатора виробництва в галузі сільського господарства, почесного громадянина Харківської області (2014), почесного громадянина Сахновщинського району (2012)

- 25 березня* – 180 років від дня народження **Леонарда Леопольдовича Гіршмана** (1839–1921), лікаря-офтальмолога, педагога, почесного громадянина м. Харків (1914)
- 30 березня* – 125 років від дня народження **Миколи Павловича Барабашова** (1894–1971), українського радянського астронома, директора Харківської астрономічної обсерваторії (1930–1971), Героя Соціалістичної Праці (1969)
- 31 березня* – 150 років від дня народження **Миколи Сергійовича Бокаріуса** (1869–1931), українського судового медика, криміналіста, одного із засновників радянської судової медицини, організатора першого в Україні Харківського НДІ судової експертизи (1923)
- 1 квітня* – 105 років від дня народження **Тамари Яківни Веске** (1914–2005), української співачки, педагога, музичної діячки
- 105 років від дня народження **Миколи Григоровича Бурлака** (1914–2008), українського громадсько-політичного діяча, Героя Соціалістичної Праці (1971), почесного громадянина м. Богодухів (1996) та Богодухівського району (2013, посмертно)
- 75 років від дня народження **Володимира Всеволодовича Крайнєва** (1944–2011), російського піаніста, педагога, музично-громадського діяча, організатора Міжнародного конкурсу юних піаністів (Харків, 1992), почесного громадянина м. Харків (2004)
- 3 квітня* – 80 років від дня народження **Віктора Антоновича Садовничого** (1939), вченого-математика, почесного громадянина Харківської області (2010), уродженця смт Краснопавлівка

Лозівського району

- 6 квітня* – 130 років від дня народження **Івана Опанасовича Соколянського** (1889–1960), вченого-дефектолога
- 12 квітня* – 70 років від дня народження **Анатолія Антоновича Перерви** (1949–2018), українського поета, журналіста
- 13 квітня* – 90 років від дня народження **Владислава Петровича Мисниченка** (1929), українського партійного діяча, почесного громадянина Харківської області (2006)
- 14 квітня* – 100 років від дня народження **Тамари Олександрівни Дроздової** (1919–1980), живописця, графіка
- 16 квітня* – 105 років від дня народження **Микити Васильовича Гомоненка** (1914–1941), військовика, Героя Радянського Союзу (1942), уродженця с. Бригадирівка Ізюмського району
- 18 квітня* – 165 років від дня народження **Миколи Федоровича Сумцова** (1854–1922), українського вченого, літературознавця, бібліографа, публіциста, фольклориста, етнографа, громадського діяча
- 21 квітня* – 95 років від дня народження **Євгена Івановича Червонюка** (1924–1982), українського співака, педагога, артиста Харківського театру опери та балету ім. М.Лисенка (1952–1977)
- 22 квітня* – 95 років від дня народження **Анатолія Леонідовича Насєдкіна** (1924–1994), українського живописця і графіка
- 23 квітня* – 95 років від дня народження **Олексія Олександровича Коржа** (1924–2010), українського ортопеда-травматолога, директора Харківського НДІ травматології, ортопедії та протезування ім. М.Ситенка (1965–1996)

- 26 квітня* – 190 років від дня народження **Григорія Петровича Данилевського** (1829–1890), письменника, публіциста, історика, етнографа
- 135 років від дня народження **Вадима Георгійовича Меллера** (1884–1962), українського художника театру, головного художника Харківського українського драматичного театру ім. Т.Шевченка (1922–1946)
- 110 років від дня народження **Лева Самойловича Палатника** (1909–1994), українського фізика, педагога
- 27 квітня* – 75 років від дня народження **Костянтина Костянтиновича Шердиця** (1944), поета, громадського діяча, почесного громадянина м. Харків (2016)
- 29 квітня* – 130 років від дня народження **Володимира Андрійовича Доленка** (1889–1971), українського політичного та громадського діяча, подвижника українства
- 1 травня* – 100 років від дня народження **Бориса Єлисейовича Гуда** (1914–2011), українського педагога, директора Харківського педагогічного училища (1959–1975)
- 2 травня* – 125 років від дня народження **Олександра Ілліча Черкеса** (1894–1974), українського фармаколога, токсиколога
- 110 років від дня народження **Федора Кузьмича Андрущенка** (1909–1982), електрохіміка, засновника та керівника наукової школи технічної електрохімії у Харківському політехнічному інституті
- 3 травня* – 80 років від дня народження **Валерія Федоровича Замєсова** (1939–2011), українського поета, прозаїка

- 5 травня* – 110 років від дня народження **Леоніда Ароновича Юхвіда** (1909–1968), українського прозаїка, драматурга
- 7 травня* – 100 років від дня народження **Бориса Абрамовича Слущького** (1919–1986), поета
- 8 травня* – 100 років від дня народження **Василя Максимовича Амоненка** (1919–1985), фізика-експериментатора, педагога
- 9 травня* – 90 років від дня народження **Бориса Петровича Гур'єва** (1929–1991), українського селекціонера, педагога, директора Українського НДІ рослинництва, селекції і генетики ім. В.Юр'єва (1973–1991)
- 12 травня* – 60 років від дня народження **Володимира Андрійовича Шумілка** (1959), громадського і політичного діяча, міського голови Харкова (2002–2006), почесного громадянина м. Харків (2011)
- 14 травня* – 140 років від дня народження **Опанаса Миколайовича Матюшенка** (1879–1907), одного з керівників повстання на броненосці «Потьомкін», уродженця с. Дергачі Харківської губернії
- 15 травня* – 90 років від дня народження **Юрія Івановича Стадниченка** (1929–2009), українського поета, перекладача, публіциста
- 17 травня* – 115 років від дня народження **Михайла Полієвктовича Верхацького** (1904–1973), українського режисера, театрознавця, педагога, режисера театру «Березіль» (1926–1934)
- 20 травня* – 110 років від дня народження **Семена Михайловича Шаховського** (1909–1984), українського літературознавця
- 27 травня* – 120 років від дня народження **Костянтина Федоровича Челпана** (1899–1938), українського

інженера-механіка, конструктора танкових двигунів

- 100 років від дня народження **Миколи Олександровича Коржа** (1919–2011), українського інженера-енергетика, краєзнавця, громадського діяча, почесного громадянина Харківської області (2010)

28 травня – 60 років від дня народження **Віктора Георгійовича Суботіна** (1959), українського економіста, інженера-механіка, генерального директора ВАТ «Турбоатом» (з 2007), почесного громадянина м. Харків (2013) та Харківської області (2017)

4 червня – 110 років від дня народження **Олександра Єлисейовича Ільченка** (1909–1994), українського прозаїка, драматурга, сценариста, журналіста

8 червня – 100 років від дня народження **Андрія Павловича Бездітка** (1919–2000), українського громадського діяча, почесного громадянина м. Харків (1999)

- 95 років від дня народження **Зінаїди Сергіївни Голубсові** (1924–2011), українського літературознавця, критика

10 червня – 70 років від дня народження **Ніни Семенівни Вербук** (1949), українського графіка, живописця

13 червня – 85 років від дня народження **Віталія Сергійовича Губаренка** (1934–2000), українського композитора, педагога

- 85 років від дня народження **Якова Ейновича Айзенберга** (1934–2004), українського вченого, конструктора ракетно-космічної техніки

14 червня – 95 років від дня народження **Реї Олександрівни Колосової** (1924–2008), української артистки, педагога, актриси Харківського драматичного театру ім. Т.Шевченка (1949–1985)

- 90 років від дня народження **Бориса Дмитровича Силаєва** (1929–2005), українського прозаїка, сценариста
- 15 червня* – 100 років від дня народження **Миколи Терентійовича Шаповала** (1919–1982), українського радянського поета, прозаїка
- 90 років від дня народження **Іллі Івановича Залюбовського** (1929–2013), українського вченого в галузі ядерної фізики, педагога, почесного громадянина м. Харків (2006)
- 16 червня* – 130 років від дня народження **Віктора Мойсейовича Когана-Ясного** (1889–1958), терапевта-ендокринолога, організатора терапевтичної служби м. Харків
- 22 червня* – 100 років від дня народження **Івана Климентійовича Рибалки** (1919–2001), українського історика
- 95 років від дня народження **Олександра Олексійовича Кириліна** (1924–1998), військовика, Повного кавалера ордена Слави (1944 – двічі, 1945), уродженця с. Рубіжне Вовчанського району
- 23 червня* – 115 років від дня народження **Олександра Марковича Грінченка** (1904–1998), українського ґрунтознавця, ректора Харківського сільськогосподарського інституту (1959–1969)
- 25 червня* – 90 років від дня народження **Анатолія Яковича Циганенка** (1929–2012), українського мікробіолога, ректора Харківського державного медичного університету (1986–2005)
- 27 червня* – 70 років від дня народження **Олександра Леонідовича Сидоренка** (1949), педагога, громадського діяча, директор Харківського регіонального центру оцінювання якості освіти (з 2007), почесного громадянина Харківської області

(2015)

- 1 липня* – 75 років від дня народження **Геннадія Кириловича Вороновського** (1944–2010), українського енергетика, голови правління «Харківська ТЕЦ-5» (з 1991), Героя України (2007)
- 2 липня* – 110 років від дня народження **Сергія Олександровича Борзенка** (1909–1972), українського і російського письменника, журналіста, Героя Радянського Союзу (1943)
- 3 липня* – 115 років від дня народження **Арона Михайловича Утєвського** (1904–1988), українського вченого-біохіміка
- 5 липня* – 105 років від дня народження **Василя Артемовича Колесника** (1914–1996), військового льотчика, Героя Радянського Союзу (1943), уродженця с. Петрівка Красноградського району
- 7 липня* – 145 років від дня народження **Івана Йовича Кучугури-Кучеренка** (1874–1937), кобзаря, уродженця с. Мурафа Харківської області
- 55 років від дня народження **Тетяни Федорівни Шамрай** (1964–1988), української поетеси
- 10 липня* – 120 років від дня народження **Миколи Миколайовича Бокаріуса** (1899–1966), судового медика, криміналіста, директора Харківського НДІ судових експертиз ім. М.С.Бокаріуса (1931–1946)
- 14 липня* – 185 років від дня народження **Миколи Олександровича Корфа** (1834–1883), просвітителя, педагога, публіциста, громадського діяча
- 18 липня* – 100 років з дня смерті **Микола Федорович фон Дітмара** (1865–1919), українського підприємця, громадського і політичного діяча
- 22 липня* – 110 років від дня народження **Михайла**

Андрійовича Живолупа (1909–1991), військовика, Героя Радянського Союзу (1943), уродженця с. Ківшарівка Куп'янського району

- 60 років від дня народження **Олени Едуардівни Коваленко** (1959), українського вченого в галузі інженерної педагогіки, ректора Української інженерно-педагогічної академії (з 2002)

24 липня – 90 років від дня народження **Андрія Дмитровича Дубініна** (1929–1999), оперного співака, педагога, соліста Харківського театру опери та балету ім. М.Лисенка (1960–1992)

26 липня – 135 років від дня народження **Степана Васильовича Гризодубова** (1884–1965), авіаконструктора, винахідника, популяризатора авіації

29 липня – 65 років від дня народження **Володимира Петровича Науменка** (1954), українського поета, журналіста, літературознавця

31 липня – 100 років від дня народження **Миколи Леонідовича Рябініна** (1919–1992), українського скульптора

2 серпня – 95 років від дня народження **Олександра Анатолійовича Хмельницького** (1924–1998), українського художника монументально-декоративного мистецтва, живописця

3 серпня – 85 років від дня народження **Анатолія Євгеновича Спесівцева** (1934–2017), українського спортсмена, альпініста, тренера

- 50 років від дня народження **Наталії Іванівни Маслової** (1969), української поетеси, літературознавця

5 серпня – 175 років від дня народження **Іллі Юхимовича Рєпіна** (1844–1930), російського живописця, уродженця м. Чугуїв

- 8 серпня* – 100 років від дня народження **Бориса Ієремієвича Веркіна** (1919–1990), українського фізика, директора Харківського фізико-технічного інституту низьких температур (1960–1988)
- 9 серпня* – 70 років від дня народження **Тетяни Дмитрівни Таукешевої** (1949), українського економіста, президента Всеукраїнської громадської організації «Асоціація фінансистів України» (з 1996), почесного громадянина м. Харків (2010)
- 12 серпня* – 80 років від дня народження **Віктора Миколайовича Ігуменцева** (1939–2018), українського графіка, живописця, педагога
- 14 серпня* – 130 років від дня народження **Іллі Володимировича Добржинця** (1889–1960), українського скрипаля, педагога
- 120 років від дня народження **Бориса Олексійовича Носкова** (1899–1970), інженера-металурга, винахідника нового сплаву для виготовлення танка Т-34
- 100 років від дня народження **Іни Митрофанівни Христенко** (1919–2001), української дитячої письменниці, поетеси, прозаїка
- 35 років від дня народження **Максима Олександровича Веракси** (1984), українського плавця, паралімпійського чемпіона (2008, 2012, 2016), почесного громадянина м. Харків (2017)
- 16 серпня* – 140 років від дня народження **Олександра Івановича Мещанінова** (1879–1965), українського хірурга, медика, керівника підпільної медичної організації під час німецької окупації Харкова у 1941–1943 рр.
- 18 серпня* – 95 років від дня народження **Іллі Самойловича Польського** (1924–2001), українського композитора, музикознавця, фольклориста

- 19 серпня* – 105 років від дня народження **Митрофана Петровича Ноги** (1914–1986), військовика, Героя Радянського Союзу (1939), уродженця с. Ключеводське Нововодолазького району
- 100 років від дня народження **Михайла Валентиновича Кульчицького** (1919–1943), поета
- 65 років від дня народження **Володимира Михайловича Золотарьова** (1954), промисловця, генерального директора ПуАТ «Завод Південькабель» (з 1995), почесного громадянина м. Харків (2014)
- 22 серпня* – 60 років від дня народження **Станіслава Олександровича Мінакова** (1959), українського поета, прозаїка, есеїста, публіциста, перекладача
- 23 серпня* – 115 років від дня народження **Бориса Хомича Тягна** (1904–1964), українського актора, театрального діяча, режисера театру «Березіль» (1922–1929)
- 115 років від дня народження **Всеволода Петровича Рибальченка** (1904–1988), українського композитора, педагога
- 45 років від дня народження **Сергія Вікторовича Жадана** (1974), українського прозаїка, поета, есеїста, перекладача
- 24 серпня* – 70 років від дня народження **Юрія Борисовича Алжнєва** (1949), композитора, диригента, педагога
- 27 серпня* – 125 років від дня народження **Івана Івановича Іванова** (1894–1968), українського графіка, художника монументально-декоративного мистецтва
- 28 серпня* – 115 років від дня народження **Олексія Сергійовича Желтова** (1904–1991), військовика, Героя Радянського Союзу (1978), уродженця м.

Харків

- 29 серпня* – 80 років від дня народження **Олександра Андрійовича Жданова** (1939), фахівця у галузі механіки, генерального директора Харківського ВО «ФЕД» (з 1987), Героя України (2004), почесного громадянина м. Харків (2008)
- 30 серпня* – 95 років від дня народження **Миколи Павловича Работягова** (1924–2004), українського живописця, графіка, мистецтвознавця, директора Харківського художнього музею (1960–1987)
- 70 років від дня народження **Олександра Олександровича Колеснікова** (1949), українського інженера, державного діяча, почесного громадянина Харківської області (2013)
- 30 років від дня народження **Богдана Вікторовича Бондаренка** (1989), українського легкоатлета, бронзового призера Олімпійський ігор (2016), почесного громадянина Харківської області (2016)
- 3 вересня* – 70 років від дня народження **Ірини Миколаївни Полякової** (справжнє Глебова) (1949), поетеси, прозаїка
- 4 вересня* – 70 років від дня народження **Григорія Михайловича Суркіса** (1949), українського підприємця, політика, почесного громадянина Харківської області (2008)
- 6 вересня* – 190 років від дня народження **Миколи Петровича Балліна** (1829–1904), громадського діяча, видавця, засновника першого споживчого товариства у Харкові (1866)
- 8 вересня* – 85 років від дня народження **Григорія Прокоповича Мацегори** (1934), українського живописця
- 80 років від дня народження **Володимира**

Івановича Лупальцова (1939), українського хірурга, педагога, почесного громадянина м. Харків (2016)

– 70 років від дня народження **Олександра Григоровича Русанова** (1949), українського юриста, громадського діяча, почесного громадянина Харківської області (2012)

10 вересня – 125 років від дня народження **Олександра Петровича Довженка** (1894–1956), українського радянського прозаїка, сценариста, кінорежисера. Жив і працював у Харкові (1923–1926)

11 вересня – 155 років від дня народження **Павла Арсеновича Грабовського** (1864–1902), українського поета, публіциста, перекладача, вихованця Харківської духовної семінарії (1879–1882)

12 вересня – 50 років від дня народження **Андрія Федоровича Парамонова** (1969), українського краєзнавця, журналіста, засновника та директора Харківського приватного музею міської садиби

14 вересня – 90 років від дня народження **Олега Васильовича Даниленка** (1929), спортсмена, тренера з легкої атлетики (поліатлон)

16 вересня – 60 років від дня народження **Михайла Михайловича Красикова** (1959), українського поета, фольклориста, етнографа, літературознавця, краєзнавця

18 вересня – 260 років від дня народження **Івана Степановича Рижського** (1759–1811), філолога, першого ректора Харківського університету (1805–1811)

23 вересня – 90 років від дня народження **Григорія Никифоровича Цицалюка** (1929–1995), українського композитора, педагога

25 вересня – 95 років від дня народження **Сергія**

Михайловича Остаценка (1924–2012), військовика, педагога, голови Харківського обласного комітету ветеранів війни (з 1995), Героя Радянського Союзу (1943), почесного громадянина м. Харків (2003) та Харківської області (2007)

– 80 років від дня народження **Юрія Трохимовича Костенка** (1939–1999), вченого в галузі технічної кібернетики, педагога, ректора Харківського політехнічного інституту (1990–1999)

– 65 років від дня народження **Григорія Ізраїльовича Ганзбурга** (1954), українського композитора, музикознавця, наукового керівника Міжнародного фестивалю «Харківські асамблеї» (1992–2002)

26 вересня – 110 років від дня народження **Михайла Олександровича Шапошникова** (1909–1989), живописця, графіка, художника театру, директора Харківського промислового інституту (1948–1972)

– 80 років від дня народження **Ігоря Івановича Вировця** (1939), громадського та політичного діяча, почесного громадянина м. Харків (2016)

28 вересня – 115 років від дня народження **Мойсея Залмановича Фрадкіна** (1904–1974), українського графіка, педагога

30 вересня – 125 років від дня народження **Рафаїла Мойсейовича Брусиловського** (1894–1971), письменника

2 жовтня – 60 років від дня народження **Євгена Олександровича Сухарева** (1959), українського поета

3 жовтня – 120 років від дня народження **Костянтина Олексійовича Гордієнка** (1899–1993), прозаїка, публіциста

5 жовтня – 110 років від дня народження **Ізраїля**

Мойсейовича Меттера (1909–1996), письменника, сценариста, уродженця м. Харків

7 жовтня – 115 років від дня народження **Бориса Демидовича Шевченка** (1904–1944), військовика, Героя Радянського Союзу (1944), уродженця с. Андріївка Балаклійського району

10 жовтня – 95 років від дня народження **Павла Івановича Силки** (1924–2007), українського письменника

12 жовтня – 95 років від дня народження **Олександра Івановича Свечкарьова** (1924–2001), українського правознавця, педагога, Героя Радянського Союзу (1944)

14 жовтня – 80 років від дня народження **Івана Степановича Маслова** (1939–2015), прозаїка, літературознавця, публіциста

16 жовтня – 120 років від дня народження **Соломона Овсійовича Файнтуха** (1899–1985), українського композитора, диригента, педагога

– 100 років від дня народження **Миколи Микитовича Безхутрого** (1919–1995), українського мистецтвознавця, письменника

17 жовтня – 105 років від дня народження **Андрія Трохимовича Лаптія** (1914–1999), українського кінооператора

– 80 років від дня народження **Костянтина Леонідовича Бромберга** (1939), режисера, уродженця м. Харків

19 жовтня – 165 років від дня народження **Сергія Івановича Васильківського** (1854–1917), українського живописця, уродженця м. Ізюм

20 жовтня – 95 років від дня народження **Володимира Івановича Шаповала** (1924–2001), українського уролога, організатора охорони здоров'я, засновника

Харківського обласного урологічного центру (1967)

- 23 жовтня* – 105 років від дня народження **Олександра Антоновича Антонова** (1914–1997), військовика, Героя Радянського Союзу (1945), уродженця с. Середній Бурлук Великобурлуцького району
- 100 років від дня народження **Дмитра Андрійовича Ушакова** (1919–2011), військовика, історика, філолога, педагога, директора Центральної наукової бібліотеки ХДУ (1959–1963), Героя Радянського Союзу (1943)
- 24 жовтня* – 95 років від дня народження **Дмитра Опанасовича Крячка** (1924–2014), військовика, інженера, голови комітету ветеранів війни (1999–2014), почесного громадянина м. Харків (2011)
- 27 жовтня* – 125 років від дня народження **Івана Івановича Падалки** (1894–1938), українського живописця і графіка, засновника харківської графічної школи
- 110 років від дня народження **Дмитра Дмитровича Пономаренка** (1909–1987), українського артиста, актора Харківського українського драматичного театру «Березіль» (1933–1940), Харківського театру музичної комедії (1940–1961)
- 28 жовтня* – 70 років від дня народження **Олексія Івановича Аулова** (1949–2014), українського поета
- 29 жовтня* – 115 років від дня народження **Олександра Олександровича Морозова** (1904–1979), конструктора бронетанкової техніки, двічі Героя Соціалістичної Праці (1942, 1974)
- 30 жовтня* – 70 років від дня народження **Олександра Михайловича Харченка** (1949), українського інженера-будівельника, почесного громадянина м. Харків (2007)
- 31 жовтня* – 130 років від дня народження **Івана**

Миколайовича Шульги (1889–1956), українського живописця, графіка, педагога

1 листопада – 85 років від дня народження **Федора Івановича Костромітіна** (1934–1996), поета, прозаїка

2 листопада – 135 років від дня народження **Олександра Івановича Білецького** (1884–1961), літературознавця, мистецтвознавця, театрального діяча

– 95 років від дня народження **Ігоря Костянтиновича Ковача** (1924–2003), українського композитора, педагога

5 листопада – 105 років від дня народження **Сергія Омеляновича Луньова** (1909–1978), українського художника, графіка

6 листопада – 235 років від дня народження єпископа **Мелетія** (Михайло Іванович Леонтович) (1784–1840), архієпископа Харківського і Охтирського (1835–1840)

7 листопада – 130 років від дня народження **Дмитра Петровича Гордєєва** (1889–1968), археолога, мистецтвознавця, кавказознавця, педагога

– 65 років від дня народження **Світлани Бурханівни Саїдової** (1954), тренера з синхронного плавання, почесного громадянина Харківської області (2015)

9 листопада – 225 років з дня смерті **Григорія Савича Сковороди** (1722–1794), українського філософа, письменника, педагога

– 100 років від дня народження **Антоніни Іванівни Москаленко** (1919–2015), української артистки, актриса Харківського російського академічного театру ім. О.Пушкіна (з 1941)

12 – 110 років від дня народження **Веніаміна**

- листопада* **Савелійовича Тольби** (1909–1984), українського диригента, педагога
- 14 листопада* – 155 років від дня народження **Олександра Миколайовича Щукарьова** (1864–1936), фізика, хіміка, винахідника, конструктора, педагога
- 15 листопада* – 70 років від дня народження **Наталії Петрівни Тріпутіної** (1949), українського краєзнавця
- 17 листопада* – 100 років від дня народження **Якова Давидовича Ширмана** (1919–2010), військовика, вченого в галузі радіотехніки та радіофізики, педагога
- 18 листопада* – 95 років від дня народження **Револьда Володимировича Баришнікова** (1924–1985), українського живописця і графіка
- 19 листопада* – 160 років від дня народження **Миколи Петровича Трінклера** (1859–1925), хірурга, вченого, педагога
- 20 листопада* – 80 років від дня народження **Валерія Михайловича Івченка** (1939), українського і російського артиста, режисера, актора Харківського українського драматичного театру ім. Т.Шевченка (1961–1973, 1976–1978)
- 21 листопада* – 135 років від дня народження **Петра Петровича Єфименка** (1884–1969), археолога, уродженця м. Харків
- 95 років від дня народження **Ігоря Івановича Корнєйчика** (1924–1974), українського бібліографознавця, педагога
- 85 років від дня народження **Михайла Дем'яновича Борисюка** (1934), військового інженера-електромеханіка, генерального конструктора зі створення бронетанкової техніки та артилерійських систем, начальника КП «Харківське конструкторське бюро з машинобудування ім. О.Морозова» (з 1990), Героя

України (2000), почесного громадянина м. Харків (2007)

- 24 листопада – 95 років від дня народження **Григорія Івановича Євтушенка** (1924), лікаря-гігієніста, директора Харківського НДІ гігієни праці та профзахворювань (1962–1986)
- 25 листопада – 110 років від дня народження **Олександра Власовича Коваленка** (1909–1987), державного і партійного діяча, двічі Героя Соціалістичної Праці (1948, 1976)
- 105 років від дня народження **Володимира Федоровича Толубка** (1914–1989), військовика, головного маршала артилерії, Героя Соціалістичної Праці (1976), уродженця м. Красноград
- 27 листопада – 130 років від дня народження **Дмитра Лавріновича Горбенка** (1889–1938), лікаря-фтизіатра, громадського діяча
- 125 років від дня народження **Надії Яківни Фрідьєвої** (1894–1982) українського бібліотекознавця, організатора вищої бібліотечної справи в Україні
- 30 листопада – 75 років від дня народження **Михайла Федоровича Бондаренка** (1944–2013), фахівця у галузі автоматики, телемеханіки й штучного інтелекту, ректора Харківського державного технічного університету радіоелектроніки (1994–2013), почесного громадянина м. Харків (2012)
- 2 грудня – 75 років від дня народження **Ігоря Вікторовича Лагози** (1944–1999), українського прозаїка
- 5 грудня – 115 років від дня народження **Михайла Гордійовича Дерегуса** (1904–1997), українського графіка і живописця, педагога, уродженця с. Веселе Харківського району
- 60 років від дня народження **Олександра**

Владиленовича Ярославського (1959), українського підприємця, мецената, громадського діяча, почесного громадянина Харківської області (2006)

6 грудня – 90 років від дня народження **Якова Йосиповича Рика** (1929), українського скульптора

9 грудня – 105 років від дня народження **Івана Андрійовича Коваля** (1914–2007), фахівця у галузі двигунобудування, Героя Соціалістичної Праці (1982)

– 70 років від дня народження **Олександра Васильовича Бойчука** (1949), українського дизайнера, мистецтвознавця, голови Харківської організації Спільки дизайнерів України (з 1988)

12 грудня – 155 років від дня народження **Карла Федоровича Вегнера** (1864–1940), ортопеда-травматолога, засновника Медично-механічного інституту у Харкові, його директора (до 1926) (нині Інститут патології хребта та суглобів АМНУ)

– 135 років від дня народження **Зінаїди Євгенівни Серебрякової** (1884–1967), російського живописця, уродженки с. Нескучне Харківського району

14 грудня – 125 років від дня народження **Данила Овсійовича Альперна** (1894–1968), українського патофізіолога, завідувача кафедри патофізіології Харківського медичного інституту (1929–1968)

– 90 років від дня народження **Миколи Олександровича Кисіля** (1929–2011), українського письменника, краєзнавця, почесного громадянина м. Краснокутськ (2011)

15 грудня – 70 років від дня народження **Івана Андрійовича Мироненка** (1949–2008), українського поета

17 грудня – 105 років від дня народження **Іни**

Олександрівни Городецької (1914–1972), українського живописця, графіка

20 грудня – 60 років від дня народження **Олексія Анатолійовича Житницького** (1959), письменника, культурного діяча, директора Харківського цирку (з 2001)

20 грудня 100 років з дня смерті **Михайла Андрійовича Беркоса** (1861–1919), українського живописця-пейзажиста, педагога

21 грудня – 130 років від дня народження **Стефана Андрійовича Таранушенка** (1889–1976), українського мистецтвознавця, педагога, дослідника архітектури Слобідської України

– 125 років від дня народження **Василя Степановича Деркача** (1894–1975), українського мікробіолога, імунолога

22 грудня – 130 років від дня народження **Данила Сидоровича Антоновича** (справжнє Будько) (1889–1975), українського артиста, педагога, актора Харківського українського драматичного театру ім. Т.Шевченка (1926–1975)

23 грудня – 85 років від дня народження **Наталії Миколаївни Фатєєвої** (1934), російської актриси, уродженки м. Харків, почесного громадянина м. Харків (2011)

25 грудня – 70 років від дня народження **Світлани Анатоліївни Алексєєвої** (1949), українського графіка, живописця, педагога

29 грудня – 100 років від дня народження **Миколи Семеновича Борисенка** (1919–2008), українського артиста, актора Харківського українського драматичного театру ім. Т.Шевченка (1955–2008)

ЦЬОГО РОКУ ВИПОВНЮЄТЬСЯ

- 1734 – 285 років від дня народження єпископа **Христофора Семеновича Сулими** (1734–1813), першого єпископа Слобідсько-Української та Харківської єпархії
- 1779 – 240 років від дня народження **Олександра Дмитровича Засядька** (1779–1837), українського винахідника-артилериста, генерал-лейтенанта артилерії
- 1814 – 205 років від дня народження **Амвросія Лук'яновича Метлинського** (1814–1873), українського поета, перекладача, етнографа, видавця, педагога
- 1819 – 200 років від дня народження **Владислава Андрійовича Франковського** (1819–1898), лікаря-педіатра, почесного громадянина м. Харків (1892)
- 1829 – 190 років від дня народження **Олександра Карловича Гірша** (1829– ?), російського архітектора, архітектора м. Харків (1867–1869)
- 190 років від дня народження **Василя Сергійовича Досекіна** (1829–1900), фотографа, засновника першої в Харкові фотографії
- 1844 – 175 років від дня народження **Сергія Олександровича Раєвського** (1844 – після 1922), діяча просвітницького руху, члена (1869–1920) та голови (1911–1915) Харківського товариства грамотності
- 175 років від дня народження **Єгора Єгоровича Шрейдера** (1844–1922), українського живописця
- 1849 – 170 років від дня народження **Павла**

Івановича Ковалевського (1849–1923), видатного психіатра, психолога, засновника першої в Україні кафедри психіатрії та психологічної лабораторії при Харківському університеті

1854 – 165 років від дня народження **Олексія Михайловича Іваницького** (1854–1920), фотохудожника, одного з відомих представників харківської фотографії кінця XIX – початку XX століття

1864 – 155 років від дня народження **Віктора Валер'яновича Величка** (1864–1923), українського архітектора

– 155 років від дня народження **Михайла Мелетійовича Плохинського** (1864–1906), українського історика, архівіста, автора праць «З історії Лівобережжя і Слобожанщини». Жив і працював у Харкові (з 1888)

1864 – 155 років від дня народження **Володимира Михайловича Покровського** (1864–1924), архітектора, педагога, Харківського єпархіального архітектора (1907–1917)

1869 – 150 років від дня народження **Олексія Васильовича Встухова** (1869–1943 або 1946), вченого, етнографа, мовознавця, педагога

1879 – 140 років від дня народження **Олександра Івановича Ржепишевського** (1879–1930), архітектора

1884 – 135 років від дня народження **Олександра Васильовича Лінецького** (1884–1953), українського архітектора

1909 – 110 років від дня народження **Миколи**

Івановича Бережного (1909–1977),
військовика, Героя Радянського Союзу (1944)

(1.7)

Дурново Петро Павлович (18.12.1835–1919), рос. держ. і військовий діяч, Харк. губернатор (1866–1870), *почесний громадянин Харкова. Харків завдячений йому заснуванням Олександрівської лікарні, будівництвом кам'яних сходів з Університетської Гірки* (1.7)

Загоскін Іліодор Іліодорович (1851–06.04.1919), рос. інженер і архітектор

Михайличенко Гнат Васильович (09.10.1892–1919), укр. письменник, гром. і політ. діяч (1.7)

Сокальський Володимир Іванович (06.05.1963-1919), піаніст, композитор, музичний критик, педагог *громад. діяч, виступав на сторінках газ. "Южний край"* (1.7)

Туган-Барановський Михайло Іванович (20.01.1865–21.01.1919), укр. та рос. економіст, соціолог, історик, держ. діяч, *уродж. с. Солоне (Солянівка) Куп'янс. району* (1.7)

125

Александров Володимир Степанович (02.07.1825–10.01.1894), укр. поет, перекладач, фольклорист, краєзнавець (13.4) *с. Бугайівка, тепер Ізюмського р-ну*

150

Бахтін Микола Іванович (14.01.1796–1869), літературний критик та держ. діяч (1.7) ** **

Бутковський Петро Олександрович (1801–1844), вчений-психіатр, засновник наукової психіатрії в Україні *первый преподаватель психиатрии харьк. ун-та* (1.7)

Орлов-Денисов Василь Васильович (19.09.1775–1844), герой війни 1812 р., благодійник (заснував перший в Харкові дитячий притулок) (1.7)

Фоменко Микола Олексійович (25.12.1894-1961), композитор, піаніст, музичний критик, педагог (1.7)

Фрідьєва Надія Яківна (27.11.1894-1982), бібліотекознавець, одна із засновників Харк. бібліотечної школи (1.7)